

Sprawozdanie sekretarza generalnego PAU za rok 2017

Od roku 2017 sprawozdania sekretarza generalnego PAU obejmować będą rok kalendarzowy, a nie – jak dotychczas – akademicki. Zaletą takiego rozwiązania jest uproszczenie procedur administracyjnych w PAU – od tej chwili w Akademii przygotowywane będzie tylko jedno sprawozdanie rocznie, które będzie publikowane w „Roczniku PAU”, a równocześnie jako oficjalne sprawozdanie wysyłane do instytucji i organów zewnętrznych, w tym do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W sprawozdaniu przedstawione zostaną, poza informacjami ogólnymi, materiały dostarczone przez poszczególne Wydziały, Stacje i Komisje Polskiej Akademii Umiejętności.

Informacje ogólne

W skład korporacji Polskiej Akademii Umiejętności wchodzi 140 członków krajowych czynnych, 168 członków krajowych korespondentów oraz 184 członków zagranicznych. Tegoroczne wybory, zakończone głosowaniem podczas Walnego Zgromadzenia PAU w dniu 24 czerwca, wyłoniły 11 członków czynnych, 11 nowych członków korespondentów oraz 8 członków zagranicznych. Dyplomy nowo wybranym członkom zostały wręczone tradycyjnie podczas jesiennego Uroczystego Posiedzenia Naukowego Akademii w listopadzie 2017 r.

W roku sprawozdawczym na zawsze odeszli od nas:

Z Wydziału II

Prof. Hans-Dietrich Kahl – członek zagraniczny, zmarł 30.09.2016 r.¹

Prof. Andrzej Żaki – członek zagraniczny, zmarł 4.01.2017 r.

---

¹ Nieujęty w poprzednim sprawozdaniu („Rocznik PAU”, R. 2016/2017, s. 45–46) ze względu na brak informacji o śmierci.

Prof. Józef Modrzejewski Mèlèze – członek zagraniczny, zmarł 29.01.2017 r.

Prof. Andrzej Tomczak – członek czynny, zmarł 8.02.2017 r.

Prof. Zbigniew Brzeziński – członek zagraniczny, zmarł 26.05.2017 r.

Prof. Jerzy Pelc – członek czynny, zmarł 2.06.2017 r.

Prof. Jan Małecki – członek czynny, zmarł 12.06.2017 r.

Prof. Stefan Wandycz – członek zagraniczny, zmarł 29.07.2017 r.

Prof. Krystyn Matwijowski – członek korespondent, zmarł 1.10.2017 r.

Prof. Klaus Zernack – członek zagraniczny, zmarł 3.11.2017 r.

Prof. Jerzy Kłoczowski – członek czynny, zmarł 2.12.2017 r.

Z Wydziału III

Prof. Roman Pampuch – członek czynny, zmarł 13.02.2017 r.

Prof. Wiesław Czyż – członek czynny, zmarł 8.04.2017 r.

Prof. Kazimierz Grotowski – członek czynny, zmarł 23.07.2017 r.

Prof. Adam Sobiczewski – członek czynny, zmarł 20.10.2017 r.

Prof. Józef Siciak – członek czynny, zmarł 17.12.2017 r.

Z Wydziału IV

Prof. Jerzy Znosko – członek czynny, zmarł 11.01.2017 r.

Prof. Jerzy Vetulani – członek czynny, zmarł 6.04.2017 r.

Prof. Stanisław Przystalski – członek czynny, zmarł 22.04.2017 r.

Prof. Janusz Kotlarczyk – członek czynny, zmarł 1.10.2017 r.

Z Wydziału V

Prof. Mariusz Żydowo – członek czynny, zmarł 30.04.2017 r.

Prof. Andrzej Trzebski – członek czynny, zmarł 5.07.2017 r.

Z Wydziału VI

Stanisław Skrowaczewski – członek czynny, zmarł 21.02.2017 r.

Julia Hartwig – członek czynny, zmarła 14.07.2017 r.

Prof. Bronisław Chromy – członek czynny, zmarł 4.10.2017 r.

Działalność Wydziałów, Komisji i Stacji

Polska Akademia Umiejętności składa się z 6 Wydziałów. Liczbę członków poszczególnych Wydziałów oraz liczbę odbytych posiedzeń naukowych przedstawia tabela I.

Tabela I. Wydziały PAU

Wydział	Liczba członków czynnych	Liczba członków korespondentów	Liczba członków zagranicznych	Liczba posiedzeń naukowych
Wydział I Filologiczny	25	31	38	7
Wydział II Historyczno-Filozoficzny	23	34	29	5
Wydział III Nauk Ścisłych i Technicznych	21	30	41	–
Wydział IV Przyrodniczy	22	39	32	3
Wydział V Lekarski	25	34	39	1
Wydział VI Twórczości Artystycznej	24	–	5	1
Razem	140	168	184	17
Całkowita liczba członków (stan w dniu 31.12.2017)	492			

Zaprezentowane liczby pokazują, że aktywność Wydziałów PAU była i jest zróżnicowana. Posiedzenia Wydziałów I i II odbywają się często i regularnie. Posiedzenia pozostałych Wydziałów są nieregularne lub nie odbywają się wcale. Zróżnicowanie to wynika ze specyfiki Wydziałów. Aktywność Wydziałów ścisłych i przyrodniczych przejawia się w nieco inny sposób. Wydziały te organizują konferencje, sesje i szkoły, często o zasięgu międzynarodowym. Podczas tych spotkań naukowych wygłaszane są liczne referaty, prezentowane są również tzw. doniesienia plakatowe, przygotowywane przez młodych pracowników naukowych. Ten ostatni element aktywności uważam za szczególnie cenny dla Akademii.

W PAU działa 38 Komisji – 22 Komisje Wydziałowe i 16 Komisji Międzywydziałowych. Wydział I Filologiczny koordynuje prace 4 Komisji, zaś Wydział II Historyczno-Filozoficzny – 10. Przy Wydziale III Nauk Ścisłych i Technicznych działają 3 Komisje, a przy Wydziale IV Przyrodniczym – 5. Pozostałe Wydziały nie powołały dotychczas żadnej Komisji. W roku 2017 zostały utworzone 2 nowe Komisje Wydziału II: Komisja Archeologii Krajów Śródziemnomorskich, której przewodniczącą została wybrana prof. Ewdoksia Papuci-Władyka, i Komisja Medioznawcza – przewodniczącym został prof. Maciej Kawka.

Komisje Międzywydziałowe podlegają Radzie PAU; działa ich obecnie 16, w tym 4 w Katowicach, 1 we Wrocławiu i 1 w Gdańsku. Działalność Komisji, podobnie jak Wydziałów, jest silnie zróżnicowana i pozostaje w związku z dziedziną wiedzy, jaką dana Komisja reprezentuje. Tabele II–VI ukazują najważniejsze aspekty działalności Komisji.

Tabela II. Komisje Wydziału I Filologicznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Filologii Klasycznej	8	–
Komisja Neofilologiczna	8	–
Komisja Kultury Słowian	7	–
Komisja Historii Sztuki	9	1

Tabela III. Komisje Wydziału II Historyczno-Filozoficznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Środkowoeuropejska	8	1
Komisja Wschodnioeuropejska	–	1
Komisja Prawnicza	5	–
Komisja Historii i Kultury Żydów	8	–
Komisja Prehistorii Karpat	3	–
Komisja Nauk Ekonomicznych	2	–
Komisja Etnograficzna	7	–
Komisja Historii Wojen i Wojskowości	7	–
Komisja Archeologii Krajów Śródziemnomorskich	7	–
Komisja Medioznawcza	4	1

Tabela IV. Komisje Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Astrofizyki	6	–
Komisja Nauk Technicznych	6	1
Komisja Układów Złożonych	5	–

Tabela V. Komisje Wydziału IV Przyrodniczego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Geoinformatyki	6	1
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu	3	2
Komisja Biologii Rozwoju	1	1
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych	2	3
Komisja Geograficzna	8	1

Tabela VI. Komisje międzywydziałowe PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Historii Nauki	9	1
Komisja Spraw Europejskich	3	–
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych	4	–
Komisja Filozofii Nauk	7	–
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	7	1
Komisja PAU do Badań Diaspory Polskiej	5	–
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU we Wrocławiu	4	–
Komisja Antropologiczna	1	–
Komisja Ergonomii	6	1

Komisja PAU Zarządzania Kulturą i Mediami	6	–
Komisja Historii Śląska w Katowicach	2	–
Komisja Nauk Matematycznych w Katowicach	1	–
Komisja Nauk Przyrodniczych w Katowicach	3	–
Komisja Prawnicza w Katowicach	3	3
Komisja Kaszubska w Gdańsku	–	–
Polska Grupa CIHEC Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée	–	–

Pełne dane obrazujące aktywność Komisji PAU w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2017 roku zostały zamieszczone w niniejszym „Roczniku” na s. 70–103. Znajdują się tam zarówno informacje o władzach Komisji, jak i spis zaprezentowanych referatów, wykładów, a także zorganizowanych sesji i konferencji. Podobnie jak w roku poprzednim opublikowane zostały również wszystkie nadesłane streszczenia prac/wykładów, przedstawionych podczas spotkań Komisji.

Poza Wydziałami i Komisjami w strukturze Polskiej Akademii Umiejętności znajdują się dwie Stacje Naukowe. Stacja Naukowa w Katowicach i Stacja Naukowa w Gdańsku. Aktywność naukowa obu Stacji jest więcej niż zadowalająca. Dużą aktywność wykazują również Komisje działające poza Krakowem: Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU we Wrocławiu, Wszechnica Naukowo-Kulturalna w Gliwicach oraz Wszechnica PAU w Katowicach.

Konferencje, sesje i przedsięwzięcia cykliczne

Bardzo ważnym elementem działalności PAU są konferencje i sesje naukowe. W okresie sprawozdawczym PAU zorganizowała lub współorganizowała 36 sesji i konferencji naukowych. 9 z tych konferencji miało charakter międzynarodowy. Spis wszystkich konferencji i sesji naukowych PAU przedstawiają poniższe zestawienia. Sesje zostały zgrupowane w następującym układzie: konferencje organizowane przez PAU, współorga-

nizowane przez PAU (z udziałem innych podmiotów, głównie – co oczywiste – Uniwersytetu Jagiellońskiego), organizowane przez Wydziały PAU i w końcu organizowane przez Komisje PAU. Konferencje o zasięgu międzynarodowym zaznaczono*.

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ PAU

18–20.11.2017

V Debata PAU *Nauczanie uniwersyteckie i kształcenie elitarne* (Tomaszowice)

SESJE WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ PAU

*5–8.09.2017

The EMMI Workshop Challenges in Photon Induced Interactions

Organizatorzy: Instytut Fizyki Jądrowej PAN, Polska Akademia Umiejętności

*13–15.09.2017

Development of mathematics and related sciences in Central-Eastern Europe in the 20th century

Organizatorzy: Uniwersytet Jagielloński, Polska Akademia Umiejętności

*18–22.09.2017

Initial Stages 2017 – 4th International Conference on the Initial Stages in High-Energy Nuclear Collisions

Organizatorzy: Instytut Fizyki Jądrowej PAN, Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Jagielloński

19.09.2017

Ormianie polscy – siedem wieków istnienia

Organizatorzy: Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Polska Akademia Umiejętności, Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne

29.09.2017

Konferencja Estreicherowska w 70. rocznicę VI podróży rewyndykacyjnej do Niemiec Karola Estreichera jr., największego rewyndykatora w historii Europy

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych

10.10.2017

In memoriam prof. Jerzy Vetulani. In memoriam prof. Krzysztof Wędzony

Organizatorzy: Instytut Farmakologii PAN, Polska Akademia Umiejętności

14–15.10.2017

Substancje toksyczne w środowisku pszczół

Organizatorzy: Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Polska Akademia Umiejętności

*17–21.10.2017

V Kongres Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie *Inteligencja polska w świecie*

Organizatorzy: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Wspólnota Polska Oddział w Krakowie, Polska Akademia Umiejętności, Akademia Górniczo-Hutnicza

8–10.11.2017

Przemiany polityczno-ustrojowe, gospodarczo-społeczne, kulturalno-religijne w prowincji małopolskiej w epoce nowożytnej

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Instytut Historii UJ, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa

13.11.2017

Konferencja poświęcona prof. Januszowi Tazbirowi

Organizatorzy: Instytut Historii PAN, Polska Akademia Nauk, Polska Akademia Umiejętności

16–17.11.2017

Mecenasi i darczyńcy w dziejach nauki polskiej. AU i PAU w kręgu społecznej troski

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Archiwum Nauki PAN i PAU

*20.11.2017

III Forum Green Smart City – głos nauki w walce ze smogiem

Organizatorzy: Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Polska Akademia Umiejętności

24–26.11.2017

650 lat Prokocimia

Organizatorzy: Towarzystwo Przyjaciół Prokocimia, Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II

4.12.2017

Stanisław Tarnowski – człowiek, uczonek, polityk w setną rocznicę śmierci (1917–2017)

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

11.12.2017

Promocja książki *Kronika halicko-wołyńska (Kronika Romanowiczów)*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁY PAU

21.04.2017

Fenomen milczenia w kulturze i języku – interdyscyplinarne sympozjum poświęcone pamięci profesor Jolanty Rokoszowej w 20. rocznicę śmierci

Organizator: Wydział I Filologiczny PAU

27.10.2017

Profesor Tadeusz Ulewicz jako badacz dawnej literatury i kultury – w stulecie urodzin

Organizatorzy: Wydział I Filologiczny PAU, Wydział Polonistyki UJ, Wydział Filologiczny UP w Krakowie

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ KOMISJE PAU
I STACJE NAUKOWE PAU

17.02.2017

Badania archeologiczne i z zakresu archeologii środowiskowej w Rozprzy w Polsce środkowej

Organizator: Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU

3.03.2017

Sędzia a Konstytucja. Kryzys sądownictwa konstytucyjnego a rozproszona kontrola zgodności prawa z Konstytucją RP (Katowice)

Organizatorzy: Wydział Prawa i Administracji UŚ, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Krajowa Rada Sądownictwa, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych, Rzecznik Praw Obywatelskich, Komisja Prawnicza PAU w Katowicach

9.03.2017

Sesja naukowa *Karpacka*

Organizatorzy: Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU, Komisja Geograficzna PAU

5.04.2017

IX „Spotkanie z Karłą” poświęcone działalności dobroczynnej i charytatywnej Karoliny Lanckorońskiej

Organizator: Komisja Historii Sztuki PAU

*28–30.04.2017

Lemkowie, 1947–2017 – obchody 70. rocznicy akcji „Wisła” (Gorlice, Kraków, Jaworzno, Legnica)

Organizator: Komisja Wschodnioeuropejska PAU

16.05.2017

Teledetekcja i geoinformatyka w badaniach lasów

Organizatorzy: Komisja Geoinformatyki PAU, Sekcja Teledetekcji Komitetu Badań Kosmicznych i Satelitarnych PAN

20.05.2017

Kongres Prawników Polskich

Organizatorzy: Komisja Prawnicza PAU w Katowicach, Krajowa Rada Radców Prawnych, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Naczelna Rada Adwokacka

*26.05.2017

Progress in Developmental Biology

Organizator: Komisja Biologii Rozwoju PAU

8.05.2017

Świątynia i zniszczenia arystokracji na dawnych i obecnych ziemiach polskich

Organizator: Komisja Historii Śląska w Katowicach

18–21.06.2017

Krajowa Konferencja Automatyki (KKA 2017)

Organizatorzy: Komitet Automatyki i Robotyki PAN, Komisja Nauk Technicznych PAU

23.06.2017

Roztocze – starożytna terra incognita? Mikroregion osadniczy w rejonie Ułowa na Roztoczu Środkowym w pradziejach i jego tło. Studium interdyscyplinarne

Organizator: Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU

*13–15.09.2017

Użytkowanie maszyn rolniczych i leśnych (Zakopane)

Organizatorzy: Zakład Mechanizacji Prac Leśnych UR w Krakowie, Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie

13.10.2017

Akademicki Projekt Kodeksu Cywilnego – umowy o współdziałanie

Organizatorzy: Komisja Prawnicza PAU w Katowicach, Wydział Prawa i Administracji UŚ

3–4.11.2017

Ergonomia wobec procesu starzenia się społeczeństwa i kadry pracowniczej

Organizator: Komisja Ergonomii PAU

15.11.2017

Sesja naukowa w ramach Światowego Dnia GIS Day

Organizatorzy: Komisja Geoinformatyki PAU, Wydział Leśny UR w Krakowie

*23–24.11.2017

Między Unią Europejską a Eurazją. Przestrzeń poradziecka wobec szans i zagrożeń

Organizatorzy: Komisja Środkowoeuropejska PAU, Komisja Medioznawcza PAU, Wydział Politologii UP w Krakowie, Instytut Państwa i Prawa im. Wołodomyra Koreckiego Narodowej Akademii Ukrainy, Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu

24.11.2017

Warunki funkcjonowania źródeł i torfowisk źródłiskowych z martwicami wapiennymi w Wardzyniu na Wysoczyźnie Łódzkiej

Organizatorzy: Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU i Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN

28.11.2017

Podręczniki szkolne w Polsce. Przeszłość. Teraźniejszość. Przyszłość.

Organizator: Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych

Trzeba też wspomnieć o otwartych dla szerszej publiczności spotkaniach cyklicznych: koordynowanym przez prezesa Seminarium PAU „Patriotyzm wczoraj i dziś” oraz organizowanej przez redaktora Mariana Nowego oraz śp. prof. Jerzego Vetulaniego Kawiarni Naukowej. W końcu warto zaznaczyć, iż w roku sprawozdawczym odbyła się piąta już Debata PAU.

Działalność naukowa

Działalność badawcza PAU to głównie realizacja rozmaitych typów projektów badawczych, tzw. grantów. W roku sprawozdawczym 8 projektów zostało z sukcesem zakończonych, 8 jest w trakcie realizacji. Kolejne 22 wnioski zostały złożone i będą rozpatrzone w 2018 r. Cztery tabele przedstawiają listę zakończonych i realizowanych projektów, finansowanych przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (6 projektów), Narodowe Centrum Nauki (4 projekty), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (4 projekty) oraz Senat RP (2 projekty).

Tabela VII. Projekty badawcze realizowane
w PAU – NPRH

Inwentaryzacja materiałów historycznych dotyczących emigracji polskiej w XIX wieku ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego wraz z edycją źródłową wybranych materiałów	Dr hab. Janusz Pezda	31.01.2012–30.01.2017 60 miesięcy przedłużono do 28.02.2017 61 miesięcy	zakończony
Zapomniane pomniki cywilizacji europejskiej. Spuścizna aktowa I Rzeczypospolitej w archiwach państw powstałych po rozpadzie ZSRR. Ze szczególnym uwzględnieniem zespołów ksiąg sądowych (do 1831 r.) w zasobach archiwalnych Ukrainy	Dr Mariusz Machynia	8.03.2013 – 7.03.2018 60 miesięcy	realizowany
Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego	Mgr Lucyna Pyrzowska	20.05.2013 – 19.05.2018 60 miesięcy	realizowany
Akta grodzkie i ziemskie z terenu dawnych województw krakowskiego i sandomierskiego. Edycja krytyczna ksiąg sądowych z XIV–XV wieku	Dr hab. Jan Wroniszewski, prof. UMK	20.08.2014–19.08.2019 60 miesięcy	realizowany
Opracowanie naukowe zbiorów rzeźby, malarstwa, miniatur i grafiki Towarzystwa Historyczno-Literackiego / Biblioteki Polskiej w Paryżu, w oparciu o prace inwentaryzacyjne i w połączeniu z wydaniem katalogów najciekawszych materiałów	Dr Anna Czarnocka	7.07.2014–6.07.2019 60 miesięcy	realizowany
Publikacja rękopisu Jana Czekanowskiego „Dziennik kolumny antropologiczno-etnologicznej ekspedycji do Afryki Środkowej w latach 1907–1909”	Prof. dr hab. Michał Tymowski	11.09.2017–10.01.2021 40 miesięcy	realizowany

Tabela VIII. Projekty badawcze realizowane w PAU – NCN

Inwentarz rękopisów Archiwum Kapituły Kolegiackiej i Katedry Sandomierskiej, t. II	Prof. dr hab. Feliks Kiryk	20.01.2016–19.01.2018 24 miesiące	realizowany
Problem utworów osieroconych wobec pamięci kulturowej na przykładzie piśmiennictwa wybranych żydowskich filozofów i filologów z Uniwersytetu Jagiellońskiego (1918–1939)	Mgr Anna Dorota Smywińska-Pohl	26.01.2014–25.01.2018 48 miesiące	realizowany
Badanie procesu hadronizacji poprzez analizę korelacji międzycząsteczkowych	Prof. dr hab. Andrzej Białas	5.03.2014–4.03.2017 36 miesięcy przedłużono do 4.12.2017 44 miesiące	zakończony
Zachodnie Bałkany – alternatywna droga neolityzacji Europy	Prof. dr hab. Janusz K. Kozłowski	2.06.2016–1.06.2019 36 miesięcy	realizowany

Tabela IX. Projekty badawcze realizowane w PAU – MKiDN

PAUart. Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności – etap III Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego	Mgr Joanna Dzięwulska	1.06.2016 – 31.12.2017 19 miesięcy	zakończony
75. Konferencja naukowa Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce (PIASA) Nazwa programu: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	Mgr Katarzyna Dzięgło	3.01.2017–29.12.2017 12 miesięcy	zakończony
Wydanie katalogu XVI-wiecznych rycin ornamentalnych w zbiorach Gabinetu Rycin Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie Nazwa programu: Wspieranie działań muzealnych Priorytet: brak	Mgr Magdalena Adamska	6.03.2017–29.12.2017 10 miesięcy	zakończony

Ochrona polskiej spuścizny archiwalnej w Argentynie. Opracowanie archiwum rodzinnego Lubicz-Orłowskich – etap I	Dr Krzysztof Smolana	1.05–31.12.2017 8 miesięcy	zakończony
---	-----------------------------	--------------------------------------	-------------------

Tabela X. Projekty badawcze realizowane w PAU – Senat RP

V Kongres Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie „Polska inteligencja w świecie” 17–21 X 2017	Prof. dr hab. Zygmunt Kolenda	2.01.2017–31.12.2017 12 miesięcy	zakończony
Wykupienie koncesji i realizacja nagrobka Wiery Gran na cmentarzu Pantin w Paryżu	Mgr Anna Michalewicz	1.02.2017–30.11.2017 8 miesięcy	zakończony

Poza wymienionymi „klasycznymi” grantami PAU realizuje bezterminowy projekt, finansowany przez Fundację Lanckorońskich. W ramach tego projektu opracowywane są relacje i dokumenty poszczególnych nuncjuszy apostołskich w Polsce od roku 1519 do czasów współczesnych. Każdego roku – zgodnie z umową zawartą z Fundacją – wydawany jest jeden tom serii *Acta Nuntiaturae Poloniae*. W 2016 r. zakończone zostały prace związane z digitalizacją *Nuncjatur*. W rezultacie wszystkie dotychczas wydane tomy (jest ich 40) są dostępne w internecie. W połowie 2016 r. rozpoczęliśmy analogiczne prace digitalizacyjne serii źródłowej *Elementa ad Fontium Editiones* (76 tomów) oraz czasopisma „Antemurale” (28 tomów). Do końca 2017 r. wszystkie 104 tomy zostały zeskanowane i umieszczone na stronie publikacji elektronicznych PAU <http://www.pau.krakow.pl/index.php/pl/wydawnictwo/publikacje-on-line>.

Działalność wydawnicza

Ważną i integralną częścią aktywności badawczej PAU jest działalność wydawnicza. W roku sprawozdawczym opublikowano 51 kolejnych zeszytów czasopism oraz 20 wydawnictw seryjnych, monografii i książek (łącznie ponad 1209 arkuszy wydawniczych). Warto podkreślić, że 11 czasopism PAU udostępniono bezpłatnie na stronach internetowych PAU (m.in. „Rocznik PAU”), oraz na Portalu Czasopism Naukowych Wydawnictwa UJ (pełny wykaz wszystkich wydawnictw PAU por. s. 104–106).

Poza własną działalnością wydawniczą w roku sprawozdawczym Akademia uczestniczyła w wydawaniu 3 czasopism o zasięgu międzynarodo-

wym: „Acta Physica Polonica B”, „The Polish Review”, „Studia Politologica Ucraino-Polona”, oraz czasopisma popularno-naukowego „Wszechświat”. Coraz większym prestiżem cieszy się nasz tygodnik internetowy „PAUza Akademicka”.

Warto dodać, iż spośród czasopism wydawanych lub współwydawanych przez PAU jedno („Acta Physica Polonica B”) znajduje się na tzw. liście A MNiSW, dwa na liście C, a trzynaście dalszych na liście B. Stosunkowo najwyższą punktacją mogą się pochwalić czasopisma: „Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica” (12 pkt), „Studia Historiae Scientiarum” (9 pkt) i „Kwartalnik Prawa Prywatnego” (8 pkt) (por. tabela XI).

Tabela XI. Czasopisma PAU na listach A, B i C MNiSW

Acta Physica Polonica B*	lista A – 20 pkt
Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica	lista B – 12 pkt
Studia Historiae Scientiarum	lista B – 9 pkt
Kwartalnik Prawa Prywatnego	lista B – 8 pkt
Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne	lista B – 7 pkt
Kwartalnik Filozoficzny*	lista B – 7 pkt
Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych	lista B – 7 pkt
Geoinformatica Polonica	lista B – 6 pkt
Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian	lista B – 6 pkt
Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN	lista B – 6 pkt
Opinie Edukacyjne. Prace Komisji PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	lista B – 5 pkt
Folia Quaternaria	lista B – 5 pkt
Acta Militaria Mediaevalia*	lista B – 3 pkt
Studia Politologica Ucraino-Polona*	lista B – 2 pkt
Folia Historiae Artium*	lista C – 10 pkt
The Polish Review*	lista C – 10 pkt

* czasopisma współwydawane

Współpraca międzynarodowa

Z roku na rok coraz większego znaczenia nabiera współpraca międzynarodowa PAU. Obecnie Akademia ma podpisane umowy o współpracy z 16 Akademią Nauk oraz innymi jednostkami naukowymi. Najaktywniejsza wymiana osobowa prowadzona jest z: Czeską AN, Słowacką AN oraz Węgierską AN. Dwie nowe umowy o współpracy zostały podpisane z Austriacką Akademią Nauk oraz Lwowskim Uniwersytetem Narodowym im. Iwana Franki. Przygotowywane jest przedłużenie umowy ze Słowacką AN i Czeską AN oraz Uniwersytetem im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku (Ukraina).

WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

- Ukraińska Akademia Nauk
- Słowacka Akademia Nauk
- Czeska Akademia Nauk
- Węgierska Akademia Nauk
- Słoweńska Akademia Nauk
- Macedońska Akademia Nauk
- Rumuńska Akademia Nauk
- Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów
- Instytut Historii Litwy Republiki Litewskiej
- The ExtreMe Matter Institute
- Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu
- The Royal Society of Edinburgh
- Węgierska Akademia Sztuk
- Biblioteka Naukowa Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, Ukraina
- Austriacka Akademia Nauk
- Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki

Ponadto PAU jest członkiem dwóch organizacji międzynarodowych: Międzynarodowej Unii Akademii (**UAI**) oraz All European Academies (**ALLEA**). Trzeba w tym miejscu wspomnieć również o współpracy z Polskim Instytutem Naukowym (**PIASA**) w Stanach Zjednoczonych i Polskim Instytutem Naukowym w Kanadzie (**PINK**) w Montrealu. Oba te instytuty mają formalnie status stacji naukowych PAU. Wspólnie z Instytutem w Nowym Jorku wydajemy czasopismo „The Polish Review”, wspólnie z Instytutem w Montrealu organizujemy sesje naukowe w Kanadzie.

Działalność wspomagająca badania naukowe

W taką działalność zaangażowane są trzy jednostki PAU: Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie oraz Fototeka Lanckorońskich.

Biblioteka Naukowa to druga co do wielkości placówka tego typu w naszym mieście. Jej zbiory i dokonania w okresie sprawozdawczym prezentują kolejne tabele.

Tabela XII. Biblioteka Naukowa PAU i PAN

Stan liczbowy zbiorów Biblioteki w dniu **31.12.2017**

Liczba druków ogółem w tym:	561 017 wol.
wydawnictwa ciągłe	347 672 wol.
wydawnictwa zwarte	213 345 wol.
Zbiory specjalne ogółem w tym:	173 364 wol. i jedn. inw.
stare druki	17 138
rękopisy	16 608
dyplomy pergaminowe	638
druki ulotne	11 145
kartografia	12 226
grafika	98 705
rysunki	2 265
ekslibrisy	14 639
Ogółem liczba zbiorów	734 381 wol. i jedn. inw.

Tabela XIII. Nabytki Biblioteki Naukowej PAU i PAN w 2017 r.

Wymiana	druków zwartych – 338 wydawnictw ciągłych – 957 czasopism on-line – 116 tytułów Łącznie: 1411
Dary i zakupy	druków zwartych – 1036 wydawnictw ciągłych – 764 Łącznie: 1800

Dary do zbiorów specjalnych i Gabinetu Rycin	rękopisy – 745 rycin – 209 ekslibrisów – 5 Łącznie: 959
--	---

Tabela XIV. Udostępnianie zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w 2017 r.

Liczba odwiedzin w czytelnich	3018
Udostępniono: książki czasopisma	2676 wol. 2640 wol.
rękopisy stare druki i atlasy mikrofilmy ryciny, fotografie, rysunki kwerendy pisemne	834 jedn. inw. 101 jedn. inw. 1111 jedn. 1325 jedn. inw. 133

Warto w tym miejscu podkreślić, iż w roku sprawozdawczym ukończono remont magazynów bibliotecznych oraz klatki schodowej, łączącej te magazyny. Równocześnie Zarząd PAU podjął decyzję o przeznaczeniu kolejnego pomieszczenia (zlokalizowanego w piwnicy budynku przy ul. Sławkowskiej 17) na dodatkowy magazyn dla Biblioteki PAU i PAN w Krakowie².

Archiwum Nauki jest jednostką wspólną Oddziału PAN w Krakowie oraz PAU. Z satysfakcją informuję, iż w czerwcu ubiegłego roku wszedł w życie nowy, długo oczekiwany statut Archiwum Nauki PAN i PAU, podpisany przez prezesa PAN prof. Jerzego Duszyńskiego i prezesa PAU prof. Andrzeja Białasa. W okresie sprawozdawczym jednostka ta zorganizowała 4 wystawy w pomieszczeniach Archiwum. Listę wystaw zorganizowanych przez Archiwum prezentuje poniższe zestawienie (sprawozdanie z działalności Archiwum por. s. 107–113).

WYSTAWY ARCHIWUM NAUKI PAN I PAU

- *Bogna Krasanodębska-Gardowska (1900–1986). Grafiki z kolekcji Gabinetu Rycin PAU* (współorganizowana przez Bibliotekę Naukową PAU i PAN w Krakowie). Maj–czerwiec 2017.
- *Krzysztofa Lachtara. Ekslibrisy i małe grafiki* (współorganizowana przez Krakowską Galerię Ekslibrisu). 16.09.2017.

² Pełne sprawozdanie z działalności Biblioteki zostanie opublikowane w 63 t. „Rocznika Biblioteki PAU i PAN w Krakowie”.

- *Polscy uczeni w świecie. Wymiana inspiracji i wiedzy w kontaktach uczonych Europy Środkowej*. 16.10.2017.
- *Z myślą o przyszłości nauki i Ojczyzny. Ofiarodawstwo na rzecz Polskiej Akademii Umiejętności*. 16.11.2017.

Fototeka Lanckorońskich

Fototeka Lanckorońskich stanowi własność PAU od roku 1929. Początkowo znajdowała się ona w stacji PAU w Rzymie, po wojnie została przejęta przez PAN, wreszcie w roku 2005 zwrócono ją PAU. W zbiorach Fototeki znajduje się ponad 50 000 fotogramów. Zbiory te są w dalszym ciągu sukcesywnie porządkowane i opracowywane. Trwa również ich digitalizacja. Do końca roku 2017 przygotowano ogółem 10 300 rekordów opisowych i tyle samo digitalizatów fotografii. W związku ze zbliżającą się 90. rocznicą przekazania Fototeki Polskiej Akademii Umiejętności rozpoczęto przygotowania do wystawy jubileuszowej oraz publikacji przybliżającej historię zbioru fotografii zgromadzonych przez Karola Lanckorońskiego (sprawozdanie z działalności Fototeki por. s. 114–115).

Biblioteka Polska w Paryżu

Szczególnej uwagi wymaga Biblioteka Polska w Paryżu, stanowiąca współwłasność PAU i paryskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego. W każdym kolejnym roku budżetowym Akademia przekazuje Bibliotece z dotacji MNiSW 1 500 000 zł. Środki te z całą pewnością są niewystarczające. Niestety, prace nad ostatecznym uregulowaniem stanu prawnego i finansowego Biblioteki, prowadzone w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, do końca roku 2017 nie zostały zakończone. W roku sprawozdawczym w PAU realizowane były trzy projekty badawcze, finansowane przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, których celem jest inwentaryzacja materiałów historycznych, druków, zbiorów rzeźby, malarstwa i miniatur znajdujących się w zasobach BPP.

Nagrody, wyróżnienia i stypendia

Tak jak każdego roku, również w roku sprawozdawczym Polska Akademia Umiejętności przyznała wyróżnienia i nagrody. Niewątpliwie najbardziej prestiżową z nich jest Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich. Nagroda ta, ufundowana przez Władze Województwa Małopolskiego, przyznawana jest za działalność naukową, kulturalną i dobroczynną. W tym roku – ósmym po reaktywacji nagrody – laureatem został prof. Krzysztof Pendercki. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 22.05.2017 r. na Wawelu.

Nagroda im. Tadeusza Browicza przyznawana jest przez PAU na wniosek Wydziału V Lekarskiego. W tym roku przyznano dwie takie nagrody:

- Prof. dr hab. Krzysztof Książek oraz dr hab. Justyna Mięka-Pietrasik z Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu zostali wyróżnieni za cykl 5 publikacji dotyczących badań nad rolą komórek mezotelialnych otrzewnej w rozwoju wewnątrztrzewnych przerzutów komórek nowotworowych, natomiast
- dr med. Katarzyna Nazimek (UJ CM) otrzymała nagrodę dla młodych uczonych za cykl prac dotyczących mechanizmów oddziaływania leków przeciwdepresyjnych na odpowiedzi immunologiczne.

Z kolei, Nagrodą im. Mariana Mięśowicza przyznawana jest na wniosek Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych. W tym roku nagrodę tę otrzymał prof. Krzysztof Sacha (Instytut Fizyki UJ) za pracę *Modelling spontaneous breaking of time-translation symmetry*, opublikowaną w czasopiśmie „Physical Review A”.

Każdego roku komisja pod przewodnictwem prof. Jerzego Wyrozumskiego przyznaje stypendia Fundacji Lanckorońskich i Fundacji z Brzezia Lanckorońskich. W jej skład, poza przedstawicielami PAU, wchodzi również delegaci pięciu Uniwersytetów (Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Wrocławskiego) oraz Fundacji. Stypendia przyznawane są w pięciu dyscyplinach (archeologia śródziemnomorska, filologia klasyczna, historia, historia filozofii i historia sztuki); w roku 2017 otrzymało je 66 osób.

Powyższe sprawozdanie zostało przyjęte przez Zarząd PAU w dniu 26.03.2018 r. Integralną część tego sprawozdania stanowią załączniki, przedstawione w postaci tabel i zestawień. Sprawozdanie finansowe było przedmiotem obrad Zarządu PAU oraz Komisji Rewizyjnej (por. Protokół posiedzenia Komisji Rewizyjnej PAU na s. 55–61). Zostało ono jedomyślnie zaakceptowane przez wymienione gremia. Uzyskało również pozytywną opinię biegłego rewidenta, przygotowaną przez kancelarię PROFIN.

Sekretarz generalny PAU
prof. Szczepan Biliński